XIII-ik évfolyam. 51-ik szám. Kőszeg, 1893. december 17-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona.
Egyes szám ára 10 kr.

Felelős szerkesztő:
WITTINGER ANTAL.
Kiadó és laptulajdonos:
FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadó ulajdonoshoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) intézendők.
Nyiltter sora 20 kr. — Hirdetések nagyság szerint.

Dohánygyárt Kőszegnek.

Mintha látnók a hüledezőket, a mint ránk meresztik tekintetüket; mintha hallanók a kétkedőket és a tespedésben sinlőket, ahogy kérdezik: „hát ez meg mi akar lenni?“

„Dohánygyárt Kőszegnek“ — ezt olvassák és menten rámondják a szentencziát, hogy hát: ahból semmi sem lesz. Avval a gondolattal, hogy mi Kőszegen semmihez sem jutunk, az igaz, sokan már egészen megbarátkoztak és azért, ha tettre herül, mindenki visszavonul, „hisz ugy is hiába“. De nem oda Buda! csak ki kell állanunk a sikra.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter két dohánygyárt szándékozik felállitani: egyet Egerben s a másikat, mint maga mondá a napokban az országgyülésen, a l i g h a n e m Szt-Gotthárdon. Nincs tehát még eldöntve, hogy a második dohánygyárt kik kapják, daczára annak, hogy *Széll* Kálmán, közéletünk eme kitünősége és Kőszeg egykori képviselője sorompóba lépett Szt-Gotthárd érdekében.

Azt hiszszük ennélfogva, hogy itt most az idő, hogy Kőszeg város vezéremberei kilépve az eddigi rezervált álláspontból és ieküzdve az eddig tanusitott indolenciát, elmaradott fészkükért és annak jövojeért egyesüljenek és érvényt szerezzenek annak a közgyülési határozatnak, a melynek értelmében egy választott bizottság már korábban lett volna hivatva a városunk falai között vendégképen időzött király elé a kőzzegiek kérelmét, óhaját memorandum alakjában terjeszteni. E közgyülési határozat végrehajtásától opportunutási szempontból eltekintettek ugyan, de óhajainknak ilyképen való manifesztációja el nem ejtetett, csak a tanács halasztotta az ügyet, ugylátszik alkalmas időpontot várva be, a mely most, mikor a dohánygyár felállitása elhatározott dolog és az ügy akkuttá vált, bekövetkezett.

Emlékezünk, még pedig nagyon élénken, *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter ur biztató szavaira, a melyeket bucsuzása alkalmával a tiszteletére kivonult városi deputációhoz intézett, azon szavakra t. i., hogy: „kell valamit tenni e szép város érdekében.“

Azon mondása is élénk emlékezetünkben van még, melyet Szombathelyre való kirándulása alkalmával a szintén a dohánygyárért versenyző szombathelyi polgároknak mondott a miniszter, hogy t. i. szeretné a dohánygyárt inkább Kőszegen, mint más városban felállitani. S ha ezen a miniszter ajkáról elhangzott nyilatkozatnak semmi nagyobb fontosságot sem tulajdonitanunk is és azt csupán csak egy momentán érzés kifakadásának tekintjük, mely, a mint támadt, ugy el is mult, mégis ragaszkodnunk kell ahhoz, már csak azért is, mivel Kőszeg városára nézve a király ő felségének magas itt tartózkodása fordulópontot kell, hogy képezzen és tényleg képez is.

Rámutattak arra, a mi kinálkozik, s nekünk e kedvező alkalmat most elszalasztani, mikor a városunkról nyert kedvező benyomás a magasabb körökben még el nem mosódott, annyi volna, mint városunk fejlődéséről egykedvüen lemondani és a teret önként egy jelentőség nélküli kisebb helynek átengedni.

Nagyokkal és kisebbekkel szemben egyaránt mindig a rövidebbet huzzuk?!

Egyesüljenek tehát Kőszeg város polpárai! Ne panaszkodjanak folyton, hanem szolgáljon mindenki tettel az ő városának. Értesüléseink szerint *Szájbély* Gyula, kerületünk országos képviselője is nemsokára körünkbe érkezik, mi nagyon alkalomszerü lesz arra, hogy őt támogatóul megnyerjük. Kérjük meg őtet is, hogy Kőszeg városának utjait a felállitandó dohánygyárra nézve egyengesse.

Felszólaltunk ez ügyben, mivel a sajtó feladata nemcsak a közvéleménynek szócsöve lenni, hanem, hogy az összesség óhajait és kivánságait mintegy nyilvántartse, azokat folyton éleszsze.

Kereskedőink és a millennium.

Az 1893. év. is vége felé közeledik s a millennium is csaknem a küszöbön álló. A nemzet apraja-nagyja felébredni kezd lethárgiájából; napról-napra élénkebb viták folynak az országházban, közgyülések termeiben és a napi sajtóban, mint és mivel kelljen e nagy nemzeti ünnepélyt a nemzet méltóságának megfelelőleg megünnepelni. Ha meggondoljuk, hogy néhány év mulva a nemzet honalapitásának ezredik évét ünneplendi meg, nem-e szent ihlettség kell, hogy megszállja keblünket e tudatnál, s nem-e térdreborulva kell fohászkodnunk az egek urához, hogy ez annyi idegen elemből álló nemzet százados harczi küzdelmei, keserü megpróbáltatások, annyi cselszövény és elnyomatások közepette is rendületlenül megállta helyét. A századok óriásokat szültek, kik a nemzetnek irányt és czélt jelöltek ki. A tatárjárás, mohácsi

TÁRCZA.

Szatirák.*)

Komoly figyelemre méltó kötet jelent meg a budapesti könyvpiacon; ez adta kezembe a tollat.

Nemcsak azért becses e munka, mert egy kiváló költői tehetség finom megfigyeléseinek eredményét tartalmazza; de azért is nagy fontosságot kell tulajdonitauunk neki, mert irodalmunkban e műfajt, a szatirákat, teljesen elhanyagolták. A szatirának mint költői műfajnak a tárgya — és ebben különbözik egyéb műfajoktól — kizárólag az a hiba vagy félszegség, a melyet kigunyolni akar. Főeleme a guny, mely az emberi természet sajátsága, csak nyilatkozási módja különböző, nemcsak az egyes nemzeteknél, hanem egyéneknél is. Egyik finomabb, a másik nyersebb; de még ezen két szélsőség kőzött is oly sokféle szinezetű, a mint különböző az egyéni természet. Az esztétika a gunyt a komikum fajai közé sorolja. A komikum alkotó elemei pedig a kellem és fonákság s részint tettekben, részint szavakban nyilvánul. Mindkettő történhetik szándékosan vagy akaratlanul. A „szándékos szóbeli komikum élcben, humorban és gunyban csillog.“ — mondja Greguss.

A szatira eredete bizonyitja, hogy keletkezésére igen alkalmasak oly korok, midőn a politikai, vallási, társadalmi vagy irodalmi életben jelentékeny mozgalmak és változások merülnek fel. Minden változás ugyanis, mint romboló ár zug keresztül a régi talajon s kimeletlenül mindent magával akar ragadni s a romok felett uj világot alkotni, de természetes, hogy sok salakot is hoz magával s a régi roszszal együtt a jót sem kiméli. Ilyenkor rendesen két elv áll egymással szemben: a régihez erősen ragaszkodó s az ujitó. A kettő között elkeseredett küzdelem fejlődik ki, melyben hatalmas eszközül használják a guny fegyverét.

Nos, jelen korunk társadalmát mondva sem alkothatták volna alkalmasabbnak a szatirára, mint a minő.

Ezért hézagot pótló az irodalomban és jelentőségteljes e föllépése Ujváry Bélának, mint a modern élet szatirikusának.

Tekintsük meg közelebbről szatiráit. Nézzük mindjárt a szép, sikkes „Sevillai lányokat“. Lám, lám, az udvarias szerző Sevillába tette át azoknak a „sikkes, tudományos, illedelmes és ideális“ honleányoknak a lakóhelyét, a kik semmit az igazért, a szépért, magáért, hanem mindent a látszatért tesznek. Modern honleányok mennyien jártok ti közöttünk, kikről azt mondja a költő:

„Sevillai lányok, hajh!
Olyan szépek, sikkesek:
Bársony, csipke és selyem,
Majd elszédül a fejem
Ah ők olyan fényesek!
Gyöngysor, gyémánt és arany:
Rajtuk egész Peru van . . .
Boldog vagy Quadalquivir!
— Oda haza a papa
Kis szobában egymaga
Zöld hasu váltókat ir. —
Sevillai lányok, hajh!
Olyan szépek, sikkesek.“ stb.

Pompás persiflage-a a divatos „perfektlova“-nak: Kisgáthi Gáthi Barnabás.

„Mert affaire“ meg sem eshetik,
Hogy abban részt ne venne ő,
Mint érdekelt, avagy pedig,
Mint rettegett kartellvivő.
S ha megesik egy sérelem,
Vagy mérges összekoccanás,
Mint őszre tél, ott megjelen:
Kisgáthi Gáthy Barnabás.

Enyhe tréfával, de sok szellemessége ontja fulánkját Ujváry az „Interview“-osokra. Ime — mondja — mint sok egyebet, ezt sem ösmerték a naiv régiek. Hirlapokkal táplálkozó, moddrn embernek pedig az most ugy kijár, mint azoknak a jó régieknek annak idején — a huszonöt. Akár föltün, akár letün egy államferfiu, ők az interviewosok — nála teremnek s meginterviewolják. Az ünnepelt művésznő legrejtekebb kabinetjében ők ott vannak; fölkeresik az akasztásra szánt gonosztevőt cellájában, a plágiummal vádolt nagy tudóst az akadémiában, — akarom mondani — az otthonában. S igy végzi a költő:

Oh szép találmány ez nagyon
És praktikus is rendkivül,
S megérjük még: egy szép napon
Az interviewos hogy felül
A szivárványra s fölmegyen
Az égbe és ott ügyesen
Meginterviewolja magát
A szép teremtés nagy Urát,
Kérdvén — s kap választ tőle rá —
Hogy őt mivégre alkotá.

Komolyabban és erősebb ironiával ostorozza szerző azokat, kik fiukról azt tartják: „ur lesz, azért is ur lesz ő!“

*) Ujváry Béla „Század vége“ czimű művéből. Megjelent Hornyánszkynál Budapesten. Ára 1 frt 20 kr. Kapható minden könyvkereskedésben.

Lapunk mai számához egy fél ív melléklet van csatolva.

vész és egyéb harczias és politikai küzdelmek az erős tölgyet meg nem ingathatták. Nem hiába mondá Vörösmarty szózatában eme szavakat: „Megfogyva bár, de törve nem, él nemzet e hazán". Avagy süket fülekre találhatott-e Petőfi „Talpra magyar"-ja, nyomok nélkül maradhatott-e Hunyady János dicső hadvezérlése, Zrinyi önfeláldozó hazaszeretete, Széchenyi, Kossuth és Deák politikai működése.

A politikai harczok lezajlása után a nemzet hangyaszorgalommal hozzá fog, hogy apáinak százados mulasztásait helyrepótolja ugy a tudomány és művészet, mint pedig az ipar, kereskedelem és földmivelés terén. E nemes törekvést siker koronázta. Ha visszapillantunk a nemzetek fejlődési történetére, méltán állithatjuk, hogy alig van arra hasonló eset, hogy néhány évtized alatt egy nemzet oly eredményeket mutathatna fel, mint a magyar. Igaz ugyan, még sok tekintetben messze állunk Ausztria-, Német-, s Franczia ország-, Schvájc- és Angliától stb., de mindazonáltal nincs okunk pirulni, főleg az utóbbi időkben elért eredmény felett. Különben a millenniumra tervezett országos kiállitás és a nemzet mikénti viselkedése lesz a bemutató, mit művelt és alkotott a magyar egy hosszu ezredév alatt. Igaz ugyan, csak nehány év választ el annak küszöbétől, de ez mit sem tesz; ha vállvetve munkálkodunk és törekvéseinket szivós kitartás és elszánt akarat vezérlendi, a siker sem maradhat el. A küzdelem és elszánt akarat édesitse törekvésünket a közeljövőben, hogy a nemzetnek tiszteletet szerezzünk és világraszóló őseinknek ne szégyenére, hanem méltó büszkeségére legyünk. Mindenkinek kijut itt a maga osztályrésze.

Ha valaki, ugy bizonyára a kereskedők osztálya az, a melynek e munkában lényeges szerepet kell játszania és hogy teljes lélekkel meg fog felelni magas rendeltetésének, azt eddigi multja parancsolólag meg is követeli és a nemzet méltán számit is reá. Hogy mit kivánok én a haza nevében kereskedőinktől, azt rövid vonásokban a következőkben adhatom elő:

Nem részletes körrajzzal akarok szolgálni, hanem csak egyes fázisokra akarok kiterjeszkedni, nem is valami ujat kérek, de mégis olyas valamit, a miért még mindig érdemes néhány szót vesztegetni és bizvást remélem, hogy még mindig meghallgatásra találok. Óhajom, hogy a millennium közeledtével a hazai kereskedők gondolkozása hazafias és nemzeties legyen, továbbá a nyelve és az üzletmenete, t. i. a könyvelése magyar, legalább a hon határain belől a zengzetes, édes magyar-nyelv találjon szerető testvérekre; hogy ez elérhető legyen, természetesen nemcsak a gyomokat kell kiirtani, mindent kitatarozni, itt és ott alkotni, de le kell szállani a mélybe; a gyermek szivébe kell csepegtetni a hazaszeretetet. Gyermekeink és ifjainkra, a kik hivatvák a jövőben letéteményeseink lenni, forditsunk kiváló gondot, továbbá a tanonczok nevelésére és a tanonczügy elódázhatatlan rendezésére, az üzleti és irodai alkalmazottak szellemi és erkölcsi minél tökélyesebb kiművelésére, természetesen, magyar szellemben. A kereskedői alkalmazottak műveltségének tovább fejleszthetése érdekében és egyéb körülményekből kifolyólag is elvégre rendeznünk kell az üzleti órák megrövidítését, a vasárnapi és ünnepnapi munkaszünet teljes behozatalát és ezen rendeletek pontos betartását. A magasabb kereskedelmi szakoktatás és a tanonczok szellemi kiképzését elősegiteni bármily áldozatok árán is, a helyeszközlés belterjesebb keresztülvitelét, az országos nyugdij- és segélyegyleteknek a kivánalmaknak megfelelő alakitását és fentartását, kereskedői menedékházak stb. létesitését. Ha kereskedőink és kereskedelmi közegeink hivatásuk magaslatán akarnak állani, ugy az itt körvonalozottakat kell a millennium közeledtével munka-programmjukba felvenni, tartsanak mielőbb és minél impozánsabb számban összejöveteleket ugy a fővárosban mint a vidékeken, beszéljék meg e dolgokat, lépjenek tanácsaikkal, ügybuzgósággal, áldozatkészségükkel a sorompóba, mutassák meg majdan a külföldnek, hogy a kereskedő osztály hazánkban is a haladásnak, a nemzet boldogulhatásának, nemes és magasztos czéloknak mindenhol zászlóvivője. Irják zászlóikra Kölcseyuek eme mondását: „Inkább repedjen meg e kebel, mintsem az üdvös és magasztos czélokért való küzdelemtől egy pillanatra is elálljunk."

Ezen jogos óhajok mielőbbi keresztülvitele érdekében kivánatosnak tartom oly kongresszusok tartását, a melyekből hazai kitűnőségünk egyetlen férfiának sem szabad kimaradni. Lépjenek kiváló szakférfiak mint vezetők e mozgalom élére és ezen szervezés- és működésnél főleg azon legyünk, hogy tömörüljünk és összetartsunk, azonban ne feledjük nagy hazánkfiának Kossuth Lajosnak azon mondását sem: „hogy a nép irányt vesz, de nem ad", ez igen ráillik a kereskedők és alkalmazottakra.

H. J.

HIREK.

— **Személyváltozás postahivatalunknál.** Postahivatalunk főnökét *Németh* Józsefet Temesvárra helyezték át s ide a postahivatal vezetésére egy fogalmazó jön Sopronból.

— **Betegsegélyző pénztár.** A helybeli ipartestület kebelében törvény rendelte betegsegélyző pénztárt alapitottak, mely, mintán a kereskedelmi miniszter alapszabályait jóváhagyta, 1894. január 1-én kezdi meg működését. A pénztár kezeléséhez szükséges bizottságok megalapitása képezvén az első feladatot, evégből folyó hó 10-én a kereskedők és iparosok magok közöl a különböző bizottsági tagokat már megválasztották, mig a kereskedő és iparossegédek bizottsági tagjaikat a mai napon fogják megválasztani. A bizottság teljes névsorát karácsonyi számunkban hozzuk.

— **Templom-épités.** Az uj templom falfestése szépen halad előre. A szentélyből és kereszthajóból odáhbitották az állványokat és a munka most egész teljében szemlélhető. Nem találkozunk ugyan még általános egyházi vagy valiasi képekkel, melyeknek festéséhez csak későbben fognak, de a falterek és oszlopok sokszinű befestése már fogalmat nyujt az egésznek keletkező képéről. A nagyszerű épület falait mintha dús s élénk szinezetű virágfüzérekkel átszőtt szőnyeg födné, melyekre a csúcsivekről letekint a csillagos ég. A bár uj felfogással készült festés mégis rég elmult időkre emlékeztet, olyan korra, melyben nem létezett már bazilika, nem egy dóm sem, de sőt alig egy falusi román kápolna vagy götegyház, mely, ha nem egészen, legalább részben kifestve nem lett volna. E kor utánzása az is, hogy a festés négy főszine, mint rendesen a régi és középkori festményeken, úgy itt templomunknál is a kék és vörös, zöld és sárga: a többi, mint a fehér s vegyitett sötétebb vagy világosabb barna, csak kisebb vagy határozatlanabb részletekben tünik elő.

— **Kétféle mértek.** Multkoriban említést tettünk a belügyminiszter azon rendeletéről, a mely a városi képviselő-testületnek a tiszteletbeli tanácsosokra vonatkozó határozatát elvetette, himondván, hogy a fizetés nélküli tanácsosok alkalmazása törvénybe ütközik és ennélfogva nem engedélyezhető. Kőszegen tehát nem lehet tiszteletbeli tanácsosokat alkalmazni, mert az, a miniszter szerint, törvénybe ütköző dolog volna. Hanem lehet Szombathelyen, ahol, mint utóbb is, nyakra-főre választják az alispán elnöklete alatt a városi tiszteletbeli tanácsosokat. A törvény, amint látszik, kétféle mértékkel mér: mással Kőszegnek és mással Szombathelynek.

— **A felét elengedjük.** Az alispán jubileumi ünnepéről akkent voltunk informálva, hogy városunk részéről sem külön deputáció nem jelent meg az alispánnál, sem ezt a banketten senki fel nem köszöntötte. Az információ — amint a megyei lapokból megértettük — csak a felében helyes, annyiban, hogy deputáció nem járult az alispán elé, mig ellenben toszt mégis mondatott. Mondotta pedig ezt *Tipka* Ferencz polgármester városunk nevében, a miért a mult számunkban felvetett ama kérdést, hogy: *nem érdemel-e az, aki velünk rokonszenvez, legalább is egy tosztot* — elejtettnek kérjük tekinteni. Egyuttal kijelentjük, hogy a félig kellemes csalódás után *a városházi ódon falak között lakó érzéket* sem tartjuk egészen lefogyottnak.

— **Tandij-elengedés.** A helybeli r. kath. iskolaszék e hó 15-én tartott ülésében a városi képviselő-testülettől nyert megbizásánál fogva a tankötelos szegény gyermekek tandij-elengedése ügyében határozott. Az elemi

---

Mert bárha ingyen körmöl is,
Fogyasztva kisded örököt:
Mindegy! de kéreg nem lepi
Finom, lágy, uri tenyerét. stb.

„A póz" cz. szatira, mint e kötet több darabja a társadalmunkban már annyira elharapódzott nagyzást ostorozza igen érdekesen.

A „Tián isten tolla" cz. chinai szatira, egyike a kötet legeredetibb darabjainak, melynek már a formája is exotikus, a tekintély előtt való föltétlen, vak hódolást, a mely szintén emberi gyarlóság, gunyolja. Egy gyarló poétának Tián isten, ki tudvalevőleg a chinaiak legfőbb istene, alázatos kérésére átadja neki egy hétre tollát, melylyel remekműveket ir és hire elterjed az egész országban. Mikor letelik a hét, az isten eljön tolláért, de a poéta kéri őt, hogy hagyja nála, mert még egy remekművet kell irnia. Tián isten azonban, valóban isteni gunynyal, azt válaszolja neki: Balga, hiszen ha már meg van alapitva a hired, irhatsz akármit, a nem gondolkodó és tekintélynek vakon hódoló közönség nagyszerűnek fogja tartani.

A „Nagysága" és „Lizi kisasszony" cz.-ben egy-egy sikerült női tipus alakot mutat be. Amaz a „nagy házból való", henye élethez szokott, gyermekei nevelésével mit sem törődő, üreslelkü asszonynyal, mint egy szerény tisztviselő nejével, — emez pedig a kisasszonykodó szobalánynyal ismertet meg bennünket.

Szép tartalmu, gondosan megirt költemény a „bolond király" cz.

„Volt egy király, ifju derék,
Szemében tulvilági fény.
Trónját körül költők verék,
Tudósok ültek jobb felén,
S gyönyört talált a bölcs komoly szavában,
Es nem gyötörte földi gond . . . .
De ráfogják — nos? — hogy bolond.

Rajongó lelke álmodott
Elmult időkről fényeset;
Szerette a dicsőt, nagyot
S kivált a szépen ékeset . . . ."

De nem idézem tovább, mindnyájan ösmerjük e szép, poétikus és annyira igaz históriát. Ez egy ó-német ballada a X-ik századból — a szerző szerint.

Melyik gondolkodó ember nem mosolygott még társadalmunk azon félszegségein, a melyek oly sűrün nyilvánulnak a jubilálás és anketezéseknél. Nos, ezeken mulat jóizüt a „Jubileum" és „Anket" cz. költemény. Azt hangoztatja az utóbbi:

„Sokszor csupán azért van anket,
Hogy rim legyen reá a banket!"

A „Furcsa világ" és a „Frázis" cz. szatirák találóan arról szólnak, hogy az emberek manapság többnyire mást vesznek a nyelvükre, mint a mit a szivükben rejtegetnek.

„Jótékony célra" cimmel jóizüen gunyolja a minden áron jótékonykodó hölgyeket. Élő képeket, műkedvelő előadásokat, bálokat, virág-korzót s efféléket rendeznek s bár a költséges rendezés folytán mi sem marad az égettek javára,

„Enyedni ebben nem foknak a nők,
Mivel hogy eltökélték minden áron
Jótékony célra jól mulatni ők. —

Egyike a legmegkapóbb formában iri és igazán általános társadalmi betegséget ostorozó szatira a „Szövetkezetek". E kitünően találó szatirát különösen a fővárosi rendőrség figyelmébe ajánlanám; ez rendelné el, hogy minden „gründolt" szövetkezet tartozik az ajtajára szögeztetni e költeményt. Ennek nemcsak az a kaszna lenne, hogy a jámbor hivők jó! mulatnának azon, hanem hogy visszariadnának a boldogtalanok a szövetkezéstől. — Tompa bájos allegorikus költeményének a formájára van készitve e vers. Tompa azt irta az alkotmányuktól megfosztott csüggedt magyarokhoz:

„Száraz ágon hallgató ajakkal
Meddig ültök csüggedt madarak?
— — — — — — — — — —
— — — — — — — — — —
Fiaim csak énekeljetek!"

Ujváry pedig, az idők változandóságát hiven demonstrálva, azt irja a pénzüktől megfosztott vagy megfosztandó csüggedt magyarokhoz:

„Telt zsebekkel puha zsöllye-széken
Meddig ültök gimpli-madarak?
Oh hisz nem ma mondom ezt, de régen
Prédikálok és tanitalak,
Hogyha telt a tárca és a kassza
S dividenda csábit bennetek:
Van sok ágens, ki igy szól: „no, adsza" . . .
Jó urak, csak szövetkezzetek!"

Kedves és rendkivül szellemes csipkedéssel van teli „A pipacs." A kékszemü buzavirág belészeret a pipacsba és férjhez is megy hozzá; az ilyetén módon termő buzaföldre került pipacs kényére elterpeszkedik ott és élősdi módjára mohón pusztitja a buza-mama nagy gazdaságát.

A „Humanismus"-ból keserü ironia szól hozzánk, pedig hejh, e kép is mennyire az életből került ki! Verő, a gyártulajdonos, ki szörnyen humanus és jószivü, állatvédő-egyesületet alapit; minden megkinzott állatot erélyesen védelmébe vesz. Történt azonban, hogy egyik régi hü munkása megsebesülvén a gyárban, örökre munkaképtelenné válik. Könyörögve fordul jószivü urához, adna kegyelem-kenyeret számára. A gyáros nagy dologra határozza el magát nemes jószivüségében és ád néki végkielégitésül egy havi bért.

„Uram, állatvédelmező,
Igy védsz meg engemet?"
A munkás mond haraggal, dm
Verő csak neveti:
„Hát komfis ló maga talán?"
Kérd és — kikergeti. — —

Sok philosophia és éleslátás nyilatkozik meg a „World's Fair" cz. szatirában. Alapeszméje az, hogy a modern világ érdeklődését már csupán a széles alapokon nyugvó nagyarányu alkotások tudják lekötni — mint a Panama-csatorna, Eiffel-torony, az amerikai világhinta stb., — alig törődve avval, hogy minő erkölcsi romlottságot takarnak e nagy alkotások. A modern világpolgár közönyét csak az óriási merót, csak a szédítő, roppant tömeg töri meg. Szóval általános a betegség hatványozott formában — a nagyzási mánia. — Szellemes levél — Kozma Andorhoz intézve — a „Visszhang az „ismusok"-ra". Ujváry az „ismusok"-at védelmezi,

fiuiskola 309 beirt növendéke közül 136-nak, a Domonkos-nővérek elemi leányiskolájába járó 268 leánynövendék közül (a zárdában benlakókat nem számitva) 139-nek, a svábfaluiak közül 9-nek, tehát összesen 284 szegénysorsu gyermeknek engedte el a 2 frtnyi tandijat. E szám, ha az idei rossz termést és a tanulók szaporodását tekintjük, nem nagy, s ha hozzávesszük, hogy a szegényebb tanulók tandiját amugy is el kell engedni, az iskolaszék egészen nemes cselekedetet végzett és a város is szép karácsonyi ajándékban részesiti szegényebb sorsu lakóit.

— **Szegény gyermekek felruházása.** Két jótékony nőegyesületünk az ünnepek alkalmával szegény gyermekeket felruházó ünnepségeit tartja meg. Ez ünnepségeken a női sziv megnyilatkozását szoktuk látni és örvendeni azon, hogy vannak, akik nem feledkeznek meg a szükölködőkről. Nagy örömmel nézünk tehát a közeledő szent karácsoni ünnepek elé, a mikor a betlehemi jászolynál szemtanui leszünk a jótékonyság gyakorlásának, de remélhetőleg egyuttal annak is, hogy a jótéteményben csakis az arra szorult valódi szegények fognak részesülni.

— **Karácsonyfa-ünnep**. Karácsony estéjén a jótékony *női kör* esti 4 órakor az ág. ev. iskolában a IV. osztály tantermében, a *kath. nőegyesület* pedig 5 órakor a kath. fiu-iskola épületében tartja karácsonyfa-ünnepét.

— **Töltényleletek**. Egy különösen hangzó hirt tehetünk közzé. Tudomásunkra jutott ugyanis, hogy a hadgyakorlatok alkalmával a falusi nép környékünkön nagymennyiségü töltényt talált, melyeket a legénység elhányt és összeszedésüket a hatóság is elrendelte. Alkalmunk volt a dologról meggyőződést szerezni és látni, hogy a vaktöltések között feltünő számban éleстöltések is vannak. Hogy miként jutott a legénység az utóbbiak birtokába és mi czélra kellettek azok? azt eddig nem sikerült kideriteni, de lehet, hogy az illetékes körök a dolog nyitjára vezetnek.

— **Szétroncsolt fegyverek.** A hadgyakorlatok után a környéken sok teiitett töltenyt találtak. A hegyaljaiak igen furcsának találták az abban talált uj puskaport és semmibe se vették a csudálatos különlegességet, mig csak maguk nem kisérleteztek vele. Megcselekedték szépen, annyi bizonyos, mert azóta egyetlen egy ép puska és pisztoly sincs Czák, Velem, Szerdahely stb. hegyaljai községekben. Az illető községbeliek azóta csoda dolgokat beszélnek a füsttelen puskapor hatásáról, és a szt-vidhegyi nyulak sokkal bátrabban tekintenek le a völgybe.

— **Difteritisz a szomszédban.** Sopronban és Sopronmegye több más helyén a mindjobban fellépő vörheny és difteritisz miatt bezárták az iskolákat. Sopronban a hivatalos adatok szerint augusztus havától deczember 13-ig difteritiszben megbetegedett 68, meghalt 27 gyermek.

— **Jóváhagyott választás**. A soproni kereskedelmi és iparkamara legutóbb tartott választását a kereskedelmi miniszter több előkelő iparos és kereskedő felebbezése ellenére megerősitette. A jóváhagyott leirat a napokban érkezett le a kamarához, a mely most már meg fog alakulni.

— **Uj politikai napilap**. Dr. *Holló* Lajos országos képviselő szerkesztése alatt e hó 20-án a székesfővárosban *Magyarország* czimmel a függetlenségi és 48-as párt elveit valló politikai napilap fog megjelenni. Az uj lap főmunkatársa és vezérczikk-irója *Bartha* Miklós, helyettes szerkesztője *Inczédy* László lesz.

— **Io könyvek**. A karácsonyi könyvpiacra szánt ifjusági könyvek között igen nemes erkölcstartalmuak és ismeretterjesztők *Lauffer* Vilmos következő kiadványai: Százötven rövid elbeszélés, Schmid Kristóf és mások után átdolgozta *Győry* Ilola. — Peter hirvivő. — Az ezeregy éj regéi. — A kis rajzművész, 50 mintalap hasznos és kellemes szórakoztatásul késziteтte *Ruf* F. rajztanitó. — Háziállataink, verses album. — Messze túl a tengeren. — Balladen und Romanzen. — Az emberi test (A szervek és azok szerkezetének magyarázata) szines széthajtható és összerakható ábrákon. A szülők a választékos könyvsorozat egyik-másik példányánál becsesebb karácsonyi és ujévi ajándékkal alig lephetnék meg gyermekeiket.

— **Munkaszünet**. Az ipari munkának vasárnapi szünetеléséről *Lukács* Béla kereskedelemügyi miniszter a következő rendeletet bocsátotta ki:

Az ipari munkának vasárnapi szüneteléserő szóló 1891. XIII. t. cz. 3 §-a alapján hivatali elődöm részéről 1892. márczius 5-én kiadott rendeletben foglaltakhoz a belügyi és földmivelésügyi miniszter urakkal, illetve a horvát-szlavon-dalmát bán urral egyetértőleg, pótlólag még a következőket rendelem:

1. Vasárnap és Szt.-István napján a jég egész napon át gyártható, árusitható és házhoz szállitható. Ennélfogva az az intézkedés, hogy a jég vasárnapon csak délelőtt 10 óráig szállitható, hatályon kivül van helyezve.

II. A czimfestéssel foglalkozó iparosok a törvényes költözködő napokat megelőző s követő 8 napon belül eső vasárnapokon egész napon át végezhetik az iparukhoz tartozó munkát. Ez az engedely azonban csak magánhelyiségekben és mühelyekben végzendő munkára szoritkozik.

III. A vasárnapon tartott baromvásárokra a szijgyártók és kötelesek áruikat eladás czéljából kirakhatják.

IV. A sütőipar körébe eső élelmiszerek előállitására okvetlenül szükséges előkészitő munkálatok (kovászolás, bedagasztás és fütés) a munkaszüneti napon, a segédek kellő fölváltása mellett, esteli 10 órakkor megkezdhetők.

— **Állatbiztositás**. A kötelező állatbiztositásra vonatkozó törvényjavaslat már teljesen elkészült és gróf Bethlen András földmivelésügyi miniszter már a legközelebbi napokban a ház elé terjeszti azt. A törvényjavaslat lehetőleg közvetlenül a budget-tárgyalás után tárgyaltatni fog, hogy a szükséges előintezkedések a törvény életbelépése előtt megejthetők legyenek.

— **A villamosság és a vallás**. Az ortodox zsidóknak tudvalevőleg tilos szombati napon lángot és általában tüzet gyujtani. Egy szigoru hitü zsidó Angliában ennek folytán azt a kérdést állitotta fel, hogy vajjon az egy gomb megnyomásával előidézett villamfény képezhet-e vallásos sérelmet, vagy nem? E tárgyban aztán nem a rabbihoz, hanem a tudomány egyik kiváló férfiához, Crooker tanárhoz fordult fölvilágositásért. Crooker ramutatott arra, hogy a keleti vallásoknál a láng és a tüz szentsége szorosan összefüggött bizonyos anyagok elégetésével, a minek következtében ugy vélekedik, hogy a villamos világitás, melynél mi sem ég el, csak a világitó sodrony tüzesedik át és fénylik, nem tekinthető tüznek.

— **Figyelmeztetés**. S t a d l e r Zsigmond szombathelyi ismert áruházából a f. é. deczember hó 18-án Kőszegen tartandó országos vásár alkalmával konfekcióárukat hoznak ide eladásra. Ezt a kedvező alkalmat közönségünk használja fel és látogasson el Stadlerhoz a *Strucz*-ba, melynek felső emeleti nagyterme ez alkalommal fütve lesz.

Egészselyem, mintázott Foulárdokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként **85 krtól 3 frt 65 krig** — valamint **fekete, fehér** és **szines** selyemszöveteket **45 krtól 11 frt 65 krig** szállit — sima, koczkás, csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240 féle dispositió és 2000 különböző szin és árnyalatban) szállit postabér és vámmentesen ***Henneberg G.*** (cs. kir. udv. szállitó) ***selyemgyára Zürichben.*** Minták póstafordulóval küldetnek. Svajczba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

— **A „Bazar“** az 1891 évi 43 füzetében a Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrényekről, következőképen ir: „A Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények azon karácsonyi ajándékok közé tartoznak, melyek a divatból ki nem mennek, s melyek nem szorulnak fokozódott ajánlásra, de nagyon is megérdemlik, hogy a szép karácsonyi ünnepek közeledtével, a szülőknek újra meg újra emlékezetükbe hivassanak. Richter F. Ad. és társa cég Bécsben, ezen Horgony-Kőépitőszekrények gyártója, (a „Horgony“ védjegyről elnevezve) minden módon arra törekedig, hogy a közönség minden lehetséges kivánatának, a szekrények nagyságát és árát illetőleg eleget tegyen. Körülbelül 23 eredeti alapszekrényt hozott forgalomba, melyeknek ára 35 kr. és 56 frt. közt változik; ezenkivül vannak még kiegészitő- vagyis nagyitószekrények, melyek hozzávásárlása által az első izben vásárolt alapszekrények rendszeresen nagyobbithatók. A korszerű épitőszekrények nevelési értékét illetőleg, a legkisebb nézeteltérések sem léteznek; örüljünk, hogy az újkor technikai haladása lehetségessé tette, hogy a faepitőszekrény az olcsóbb és sokoldalúbb kőépitőszekrény által pótolható.“ A „Bazar“ itéletéhez nagyon szivesen csatlakozunk, mert a Richter féle Horgony-Kőépitőszekrények tényleg a legértékesebb ajándék kis és nagy gyermekek számára.

Utalunk lapunk hirdetési rovatában foglalt, a spanyol bornagykereskedés VINNADOR, Bécs I., hirdetésére. E czég külföldi borai és franczia cognacjai valódiságuk miatt nagyon kedveltek.

Irodalom.

— **József főherczeg**, a legmagyarabb főherczeg jubileuma alkalmából a „Képes Családi Lapok“ Tolnai Lajos, a kitünő regényiró s elbeszélő tollából felette érdekes közleményt hoz, melyben a magyar nemzet által annyira szeretett főherczeg mint az irodalom pártolója van feltüntitve, — Ugyan ebben a számban találjuk Kele Györgynek, e csak ujabban feltünt költőnek, kitől már több szép vers jelent meg „Nunicza“ czimű kedves elbeszélését. Az illustratiói most is mint mindenkor meglepők s művészi kivitelüek. A lapot, mint a magyar szépirodalmi lapok legkiválóbbját, melegen ajánljuk olvasóink szives figyelmébe. A lap kiadóhivatala mutatvány számokat szivesen küld azoknak, akik cziránt levelező lapon megkeresik. Kiadohivatal: Budapest V. ker. Nagykorona-utcza 20. szám.

— **A Fővárosi Lapok** ujévkor pályafutásának XXXI-ik esztendejét kezdi meg. Az uj szerkesztőség, mely Szana Tamással élén 1893. január elsején vette át a lapot, a lefolyt egy év alatt mindent elkövetett, hogy a magyar irodalom ez egyetlen napónként megjelenő közlönyét az irodalomnak, művészetnek s a mozgalmas fővárosi társaséletnek minden irányban független organumává emelje. Hogy mennyiben sikerült elérni azt a szinvonalat, melyet a szerkesztőség egy etlen percre sem tévesztett szem elől, arról a lap olvasóközönsége a lefolyt esztendő alatt bőven meggyőződhetett. A hirszolgálat pontosságán és megbizhatóságán kivül főtörekvését képezte a szerkesztőségnek, hogy ugy a lap általános népszerüségnek örvendő társadalmi, irodalmi és művészeti vezércikkei, valamint regényei, novellái, költeményei, aktuális cikkei, napi érdekü croquis-jai, nemkülönben irodalmi és művészeti kritikái a meggyőződés szabadságának függetlensége mellett mindenkor magas irodalmi és művészeti szinvonalon álljanak. Ebbeli törekvésében a szerkesztőséget a legkiválóbb irók és cikk-

---

de ugy, hogy még egy pár ilyen hatalmas védelem és — az „ismusok“ tönkre vannak téve (akár csak Pyrrhus a győzelmével!). —

Egyike a kötet legcsinosabb dolgozatainak, igazi szellemi csemege „Kárady Lenczi“, kiről mindjárt a bevezetésben azt monja a költő;

„Ő is, mint mások, született,
De, mint a német mondja: jó!“ —

Ujváry ez alakban, hogy divatos kifejezést használjak — a salonstrébert állitja elénk; a ki mindenütt alkalmazkodó, de egyuttal szörnyen kapaszkodó. S hogy korunk mennyire alkalmatos az e fajta jó fiuk törekvéseire, bizonyitja az a körülmény, hogy Karády Lenczi ma már képviselő, és lesz belőle idővel, ki tudja, még mily nagy államférfiu.

A kötet legterjedelmesebb — 30 oldalra terjedő — szatirája „Felső kenéz“. Ebben a vidéki városok mizériáit mutatja be mesteri hüséggel Ujváry. Van benne sok jóizü alak, a kire minden kis városban első tekintetre ráismernének.

Kétségtelenül a kötet legjobb, legmagasabb szinvonalon álló két szatirája a „Század vége“, és a „Modern világ“.

A „Század vége“ cimüben szinte emelkedett odaszerü ünnepélyességgel bucsuzik el szerző e század elfinomult, tulművelt, fizikailag és erkölcsileg elgyengült társadalmától. E szatira különben a pozsonyi előkelő irodalmi társaságban, a Toldy-körben pályanyertes lett és 200 koronával jutalmaztatott.

Im' egy versszak a „Század végé“-ből:

„Az ifjuságunk pompás általában,
És itt a nemkülönbség mitse tesz;
Bátortalan s szerény volt hajdanában
S ugy vélték akkor, hogy fődisze ez.
Ma bátor, sőt zajos — önérzetében:
Balitéletnek nála nyoma sincs;
A hol föllép, ott biztos lép s merészen,
Tudván: az öntudat hogy drága kincs.“

A „Modern világ“-ban nyilatkozik meg legtökéletesebben Ujvárynak mélyre ható emberösmerete, életbölcsesége. — A modern világban — ugymond a szerző —

„E hajdan divott jelszavak ma lom:
Fölösleges már eszme, ideál!
Modern müvészet és irodalom,
Nem alkot, nem teremt: fotografál.
Nem lelkesiti már a „szép“ s „nemes“,
Divatja mult ez és nem érdekes;
A hős „unalmas“, a b i t a n g nem az:
Olyan nincs, ilyen van . . . sok s igy — igaz.“

És a végén azt mondja:

„Sakaszsza föl magát mindaz, ki ma
Nem boldogul, mert nem közénk való:
Vagy igy, vagy ugy: modern világ fia
Talpára áll, mert — é l e t r e v a l ó.“ —

Ezzel nagyjában bemutattam költőnk szatiráit. Még csak e kötet irodalmi jelentőségére kivánom ujólag felhivni a müvelt olvasó közönség figyelmét.

Már a rómaiak idejében kétféle irányzatu szatirákat irtak. Az egyik irányzatnak az epés és haragosan, kiméletlenül ostorozó Juvenalis volt a mestere, a ki elkeseredéssel szidott, gyalázott és kegyetlenül — durvaságoktól sem riadva vissza — korbácsolt mindent, a mi erkölcsi felfogását sértette. A másik irányban a tréfás és szellemes Horatius alkotott örökbecsü müveket. Amaz tehát a komoly, kegyetlen, emez a derültebb szatirát teremtette meg.

Ujváry Béla határozottan Horatius követője. Tolla római erővel, de franciás finomsággal ontja a fulánkot. Általános szempontpól gunyolja korunk politikai, irodalmi és főleg társadalmi ferdeségeit. Az esztétika szabályainak is mindenütt megfelel Ujváry: sohasem alacsonyitja le a költészetet — a müvészetek koronáját, — sehol sem sért személyt, sehol sem rágalmaz, nem használ durva kifejezéseket. Sok helyütt — és ez is dicséretére legyen mondva — gunyos célzásai oly finomak, oly rejtettek, hogy csak miveltebb értelem képes azokat egyszerre felfogni.

Kioáló formaérzéke is van Ujvárynak és az nagyban emeli müvének becsét, hogy oly változatos a formában s már a formával is megfelelő hangulatot kelt. Ügyes, kellemes végakordot képeznek a sok helyütt alkalmazott, különböző refrain-ek.

Nyelvezete erőteljes, szines. A sok idegenszerü kifejezés sem hibáztatható, mert a legtöbb ilyen szónak festői szerepe van. Mindössze egy-két stilisztikai szabálytalanságot találung a kötetben, mint pl. a Felső-kenéz“ cz. költeményben: „Eléri g á r d á j u k' a nemezis!“ Figyelemre méltó az is, hogy több költemény igen alkalmas a szavalásra is, mint pl. „Karády Lenczi“, „Kisgáthi Gáthy Barnabás“, „Sevillai lányok“, „Szövetkezetek“ stb. Egybe foglalva mindent: Ujváry Béla kötete jó izléséről, önálló egyéniségről és igazi költői tehetségről tanuskodik. Ismétlem, hogy e munka hézagot pótló irodalmunkban, és mivel a szatirikus irányu müvek rendkivül fontosak a korviszonyok megitélésében, és mert e kötet állandó becsü költői terméket tartalmaz: különösen ajánlom a müvelt közönség figyelmébe!

Kende Ferenc.

ink tekintélyes gárdája támogatta. Irodalmunk legnagyobb mesterének Jókai Mórnak nevén kivül a lefolyt év alatt Szász Károly, Vadnai Károly, Endrődy Sándor, Pósa Lajos, Abonyi Lajos, Liptak Gusztáv, Lévay József stb. neveivel találkozhattak az olvasók. Nincs terünk mindama fényes hazai és külföldi nevek fölsorolására, a kiktől a „Fővárosi Lapok" sürü egymásutánban közölt irodalmi és társadalmi czikkeket, költeményeket, regényeket és elbeszéléseket, legyen szabad csupán annyit megemlitenünk, hogy 1893-ban három eredeti magyar regényt és négy külföldit közöltünk a legolvasottabb irók tollából, — ide nem számitva nagy sokaságát amaz önálló novellisztikus dolgozatoknak, melyek összegyüjtve önmagukban is tekintélyes kis könyvtárt tennének ki. — A szerkesztőség különös gondoskodását fogja képezni azután is a sport és divat, melyekre gyakorlati szakembereket szerződtettünk, s melyek az elmult évben is a lehetőségig bő, s e mellett minden tekintetben pontos és megbizható, tudósitásokban voltak a lap hasábjain képviselve. A „Fővárosi Lapok"-at mindezek után a mivelt magyar olvasó közönség szives figyelmébe ajánljuk, megjegyezvén, hogy a lap előfizetési ára marad a régi — 1 hóra 1 frt 40 kr.; évnegyedenkint 4 forint. Január elsejével belépő uj előfizetőknek a kiadó-hivatal dijtalanul küldi meg a „Fővárosi Lapok" gyönyörü karácsonyi albumát. — Az előfizetés, legczélszerübben postautalványon, következő czimmel küldendő: „Fővárosi Lapok kiadóhivatala Budapest, Ferenciek-tere 3."

Kukoricza-morzsolók

kéz- és erőhajtásra, egyszerü és kettős szerkezettel, szelelővel és szelelő nélkül.

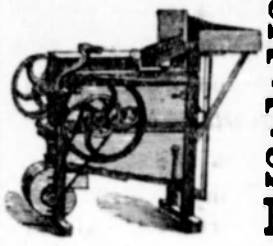

Gabona-rosták,
Konkolyozók (trieurök)
Széna- és szalmasajtók,
Takarmány-füllesztők,
Takarék-főző-üstök,
Szecskavágók,
Répa- és burgonya-vágók,
Darálók,

elismert legjobb minőségen és szerkezettel készülnek

Mayfarth Ph. és társa

gazdasági gépgyárában

Bécs, III/I, Taborstrasse 76. sz.

Árjegyzékek ingyen. — Képviselők felvétetnek.

A SCHICHT-féle
szabadalmazott szappan

egy uj, eddig még el nem ért mosóerővel biró és kiadós szappan; a mosásnál a ruhának a legszebb

fehér szint

adja; a legjobb mosószer

gyapju- és selyemszövetek.

a legmegbizhatóbb tisztitó és fertőtlenitő szer betegruha részére.

A SCHICHT-féle
szabadalmazott szappan

nem tartalmaz semmiféle, bármilyen nevü, a kezekre vagy ruhára nézve ártalmas vegyüléket, amiért alulirott czég kezességet vállal.

A SCHICHT-féle
szabadalmazott szappan

csak akkor valódi, ha a csomagolási papiron „SCHICHT's PATENT-SEIFE" fölirat, egy „hattyú" mint védjegy és a védjegyszámok 48.911 és 4507 lenyomatva vannak.

Az eladási helyek falragaszok által tudhatók meg.

Georg Schicht, Aussig a. d. Elbe

Seifen-, Kerzen-, Palmkernöl- und Cocosnussöl-Fabrik.

A Tinct. Capsici compos. mindig mint

Horgony-Pain-Expeller

kerendő és skatulyák „Horgony" nélkül, mint nem valódiak visszautasitandok.

Tüzelőfa- és kőszén-eladás.

Van szerencsénk a t. közönségnek ezennel tudtára adni, hogy faraktárunkban a legjobb minőségu

TÜZELŐ BÜKFA

(házba szállitva) a következő árakon kapható:

I. oszt. bükhasábfa meter öleként	14 frt.
Bük-dorongfa „ „	12 „

100 kg. wiesi fényszén 1 frt 40 kr.

200 kg. megrendelésénél házba szállitva.

Fa és szén megrendelhető császár-utczai fisztraktárunkban.

Czeke József és társa.

Védjegy 19. és 20. sz.

Az általánosan ismert, jó hirnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósborszesz-készitményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módositom s arra kék nyomatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál. A

SÓSBORSZESZ

gyors enyhitést eszközöl: **csuszos, szaggatás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, bénulások, zsugorok stb.** ellen; de különösen a **bedörzsölés kenő-gyurógyógymódnál (massage)** igen jó hatásunak bizonyult, **fogtisztitó szerül** is igen ajánlható, a mennyiben a **fogak fényét** elősegiti, a **foghust erősbiti** és a **száj tiszta, szagtalan izt** nyer a szesz e párolgása után, valamint ajánlatos e szer **fejmosásra** is a **hajidegek** erősitésére, a **fejkorpa képződés megakadályozására** és **annak megszüntetésére.**

Egy nagy üveg ára **90** kr., egy kisebb üveg ára **45** kr.

BRÁZAY KÁLMÁN,

Budapesten, IV. ker. muzeum-körut 23. sz.

Kapható Köszegen: Schneller Ernő, Fuchs Ferencz, Unger József, Pollák Sándor, Jánosa Gyula és és Wentzl Ede kereskedőknél.

Karácsonyi album.

Valósággal irodalmi esemény számába megy az a nagy és felette gazdag album, melynek tervezetét most kapjuk. A MAGYAR HIRLAP (József-körut 47.) adja ki ezt a pärját ritkitó gazdagsággal kiállitott albumot, még pedig **egészen ingyen** előfizetőinek. Az album nagyobb dolgozatai közül kiemeljük ezeket:

A regénypályázat. Öt neves regény irónktól öt regényvázlat. Az olvasók szavazással döntik el, melyik ezek között a legjobb. A legtöbb szavazatot nyert regényvázlat szerzője dolgozatából nagyszabásu regényt ir a MAGYAR HIRLAP számára, a mely annak közlését a jövő év elején kezdi meg. *Nagyobb elbeszélések:* „A boldogasszony dervise" Tóth Bélától. Ezenkivül Pekár Gyulától, Vértesi Arnoldtól stb. *A szerelem művészete.* Ovidius „Ars Amandi"-ja modern köntösben. *Jelenetek.* Egy budapesti ur huszonnégy órája. Irta Ambrus Zoltán. *A pályanyertes elbeszélés.* Dombay Hugónak a MAGYAR HIRLAP pályázatán ötven aranyat nyert „Mária" czimü költői elbeszélése. *Székely Huszár* rendes évi revueje, versekben. *A test ápolása.* Nyolcz interview, nyolcz előkelő magyar szakértővel, arról a tárgyról, hogy mikép ápolja testét a modern ember. *Száz mai magyar szinésznő. Spanyol kalandok.* Pekár Gyula spanyolországi utjából. — Bikaviadal. *A magyar nemzet statisztikája képekben. 1893. kuplékban,* hangjegyekkel. *Magyar karrikaturisták.* Ismeretlen és ismeretes rajzolóktól. *Tudományos vacsora.* Fizikai kisérletek házi eszközökkel, képekkel. *Autogrammok.* Jókai kézirata a MAGYAR HIRLAP olvasóihoz. Petőfi egy kiadatlan levele stb. *Apro novellák. Versek.* (Eredetiek és forditottak.) Közleményekkel járultak a nagy albumhoz: Ambrus Zoltán, Benedek Elek, Békefi Antal, Bródy Sándor, Bókai dr. tanár, Breitenfeld dr., Csapodi dr., Dombay Hugó, Endrődi Sándor, Fenyő Sándor, Gárdonyi Géza, György Endre, György Lajos, Hentaller Lajos, Heltai Jenő, Ignotusz, Iszlai dr. tanár, Karczag Vilmos, Kiss József, Kürthy Emil, Kovásznai André, Lovik Károly, Márkus Miksa, Maurer Rezső, Radó Antal, Schwimmer dr. tanár, Szépfaludi Ö. Ferencz, Szemere Attila, Szomory Dezső, Tóth Béla, Tutsek Anna, Varsányi Gyula, Vértessi Arnold, Zempléni Árpád stb. — A szines beritékba kötött nagy kvart-alaku diszmü, hetvenkét oldal. A közleményeket, csaknem felszáz kép, illusztrácziók és szines vignetta magyarázza és tarkitja. Ezenkivül több önálló képet és karrikaturát foglal magában az album, melynek müvészeti részét szolgáltatták: Horti Pál, Zala György, Márk Lajos, Mannheimer Gusztáv, Linek Lajos, Somsich József gr., Gardonyi Géza, Jászai József, Ipoly Sándor, Stettka Gyula, Vágó Pál, Utvári Ignácz stb.

A MAGYAR HIRLAP ujesztendőre irodalmunk fejedelmének, Jókainak jubileuma alkalmából ünnepi kötetet ád közre, melyet szintén ingyenesen küld meg minden előfizetőjének. A kötet legfőbb tartalma: Jókai tiz leghiresebb regényének tiz uj elbeszélésbe való foglalása, melyet legjobb novellistáink irtak. Mindegyik elbeszélés külön-külön szempontból világitja meg az illető regényt, melynek meséjét adja. A tiz elbeszélés tárgya: Kárpáthi Zoltán. Egy magyar nábob. Fekete gyémántok. Erdély aranykora. Egy as Isten. Az arany-ember. A köszivü ember liai. Az uj földesur. Szegény gazdagok. A jövő század regénye. Előszót Bródy Sándor irt az ünnepi kötethez, mely január hó első napjaiban már az előfizetők kezében lesz.

A „Magyar Hirlap" kiadóhivatala

Budapest, József-körüt 47. szám.

Belváros. Belváros. Pilnay-féle Belváros.

BAZÁR

Kőszegen,

Belváros, a városház mellett.

Nagy választék mindennemű

karácsonyi- és ujévi ajándékokban

a

legolcsóbb árak mellett.

Nálam kaphatók a mindenütt hirdetett

Richter-féle czikkek,

eredeti árakon. — Árjegyzékek ingyen.

Mindenféle varrógépek felnőttek és gyermekek számára.

Illatszerek.

Valódi

Kalodont.

Belváros. Belváros.

Valódi

gyógyhatásu Malaga-Sect

a klosterneuburgi cs. és kir. borvizsgáló hivatal taglalása szerint egy

nagyon jó, valódi Malaga,

kitünő erősitőszer gyöngélkedők, betegek, gydgyulófélben levők, gyermekek stb. számára; vérszegenyseg és gyomorgyengeség ellen hatása nagyszerü. Kapható a

spanyol bornagykereskedés VINNADOR

BÉCS HAMBURG

törvényileg bejegyzett védjegye alatt 1/1 és 1/2 eredeti palaczkokban.

Továbbá különféle

kitünő külföldi borok

eredeti palaczkokban és eredeti árakon.

Raktáron vannak Kőszegen:

Babics István gyógyszertárában, Jánosa Gyula füszerkereskedésében, Lenner Maria kávéházában és Waisbecker Ede füszerkereskedésében.

A „Vinnador" nevére és a törvényesen bejegyzett védjegyre szigoruan tessék ügyelni, mert valódiságáért csak akkor kezeskedhetünk.

---

30 év óta udv. Istállókban, valamint katonai és polgári nagyobb istallokban is, használatban; nagyobb erőfeszitések előtt és után erősitésül; továbbá ficzsmodások, rándulások, az Inik merevsége s más ily alkalmaknál; képesiti a lovat kiváló teljesitményekre lidomitásnál.

Kwizda-féle Restitutionsfluid

mosóviz lovaknak. Egy palaczkkal 1 frt 40 kr. o. é.

Kapható Ausztr.-Magyarország gyógyszertáraiban és drogulstálnál.

Főlerlet: KWIZDA FERENCZ JÁNOS

osztrák cs. és k. és román kir. udv. szállitó ker. gyógysz. Korneuburgban, Bécs mellett

Tessék a fönnebbi védjegyre ügyelni s a vételnél határozottan kifejezni:

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

Köszvény és csuzban szenvedőknek ezennel a legtágabb körökben

Horgony-Pain-Expeller

elnevezés alatt dicséröleg ismeretessé vált *Tinct. Capsici comp.* ajánlólag legyen emlékezetbe hozva. Ezen népszerü háziszer 25 óta, mint legmegbizhatóbb fájdalomcsillapitó bedörzsölés ismeretes és mindnyájak által, a kik használták igen kedveltetik, úgy hogy további különös ajánlásra nem szorul. Üvege 40 kr., 70 kr. vagy 1 f. 20 krnyi áron a legtöbb gyógyszertárban kapható. Azonban a „Horgony" véjegyre ügyelendő, mert csak a vörös horgonynyal ellátott üvegek valódiak. Ha a valódi Pain-Expeller helyben nem volna kapható, akkor forduljunk a gyártók gyógyszertárához: Richter gyógyszertára „az arany oroszlánhoz" Prágában vagy Török József gyógyszerészhez Budapesten.

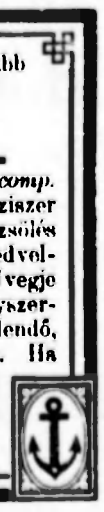

Olvasta Ön már ezt a hirdetést?

NE VEGYEN SENKI

karácsonyi ajándékot,

mert mindenki ingyen kap

egy 50 pompás szines képet tartalmazó és diszes kötésü nagy

Magyar történeti albumot,

egy szépirodalmi könyvet (regény, elbeszélések vagy költemények),

egy Szabad Szó nagy képes naptárt

egy 40 szines képet tartalmazó

TÖRVÉNYBAKTER

czimü könyvalaku regényt,

a ki

legalább egy negyedévre Budapesten 2.50, Vidéken 3 forinttal bármely naptól fogva a „Szabad Szó"-ra előfizet.

Előfizetések a „Szabad Szó" kiadóhivatalához

Budapest, VI., Teréz-körut 41. küldendők.

A „MAGYAR TÖRTÉNETI ALBUM"

a legdiszesebb magyar történeti munka lesz, mely eddig a sajtót elhagyta. Nem kevesebb, mint ötven nagy pompás szines képet fog tartalmazni, melyek a történet legkimagasló b és legmagasztosabb jeleneteit fogják ábrázolni.

A „MAGYAR TÖRTÉNETI ALBUM"

a „Szabad Szó"-hoz hasonló nagy alakban, rendkivül finom vastag papiroson, müvészieseu diszitett kötésben fog megjelenni. A képeket kitünő magyar müvészek készitik és a mellé csatolt szöveget, Magyarország történetét, egy fényes tollu irónk irta.

Tokaji cognac.

Első Tokaji Cognac-gyár Tokajban.

Első Tokaji Cognac-gyár Tokajban.

Tiszta borkivonat.

Minőség utolérhetetlen.

Csak akkor valódi, ha

beégetett dugaszszal

és

Tokaj város czimerével van ellátva.

Kapható Kőszegen:

Unger József

és

Waisbecker Ede

füszerkereskedésében.

A

BUDAPESTI BAZÁR

1894. évi XXXV. évfolyamára ezennel előfizetést nyituuk.

Szerkesztő: **Király János.**

Bátran állithatjuk, hogy a Budapesti Bazár a háziasszonyok nélkülözhetlen divat- és háztartási közlönye.

Utalunk a Budapesti Bazár minden számára, mely ugy a divat, mint a háztartás és kézimunka köréből teljes képet nyujt.

Daczára ennek, a Budapesti Bazár ugy fényes kiállitását, mint czélszerüségét tekintve a legolcsóbb magyar divat-közlöny.

A Budapesti Bazár, mindazon előfizetőinek, kik félévi előfizeté-ükset egyszerre beküldik, egy közel háromszáz arckepet tartalmazó diszes Emlék-albummal kedveskedik, melynek cime Emlék-album. A Budapesti Bazár munkatarsai, előfizetői és a Rozsaszinszalon tagjai irasban és képben. Nem előfizetők ez albumot 3 forintért rendelhetik meg.

Pompás, szinezett divatképet, a boritékon fekete nyomatu divatképet hoz a Budapesti Bazár mindenik száma! De daczára

Ennyi kedvezménynek, a Budapesti Bazár minden számához egy 16 oldalu rendkivül érdekes regénymellékletet is ad.

Szépirodalmi részében elsőrendü irók munkáit közli s tárcacikkei legnagyobbrészt illusztralva jelennek meg.

Több rendkivüli melléklete van a Budapesti Bazárnak; igy: monogramm-ivek, termeszetes nagysagban kivágott szabásminták, szabás-minta-ivek stb. stb.

Igen kedvenc tajálkozóhelye a Budapesti Bazár előfizetőinek a Rozsaszin-szalon, melyben az előfizetők dijtalanul levelezhetnek.

Dö tartalma, szép képei és hasznos mellékletei a Budapesti Bazárt maguk ajánlják!

A Budapesti Bazár előfizetői a főiven közölt képek természetes nagyságban kivágott szabásmintáit megkapják ingyen.

Zajos előfizetési felhivást, virágos igéreteket a Budapesti Bazár nem tesz, mert XXXIV. éven keresztül kedvenc közlönye volt a müvelt magyar hölgyvilágnak.

Ábrái, képei a célszerüséget véve első sorban irányadóul müvészi kivétellel birnak.

Reményünk biztos, hogy a Budapesti Bazár köré fognak csoportosulni azok a müvelt magyar hölgyek, kik hasznos és célszerü s ugy a divat-irodalom, izlés, takarékosság, mint a társadalom minden ágát felölelő lapot akarnak járatni.

A Budapesti Bazár előfizetési ára:

Egész évre 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.

Az előfizetési pénzek ily cim alatt küldendők:

Király János szerkesztőnek

Budapest, Koronaherceg-utca 17. sz.

A Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények

mint azelőtt paratlanok a maguk nemében; három éven felül gyermekek számára a legkedveltebb karacsonyi ajándék. Olcsóbbak mint bármely más játék, mivel sok éven át eltartanak és még hosszabb idő multva is kiegészithetők és nagyobbithatók. A valódi

Horgony-Kőépitőszekrények

az egyébiuli játék, a mely valamennyi orszagban osztatlan dicseretet talált, és mindnyájak által a kik ismerik, megrendelésből továbbajánlatik. A ki ezen, a maga nemében paratlan játék és foglalkoztatoszert még nem ismeri, az hozassa hamarjában az alant jegyzett cég által az uj, gazdagon illusztrált arjegyzéket és olvassa az abba nyomtatott fekete szelvény hirdetőket. — Bevasarlas alkalmával hatarozottan: Richter-fele Horgony-Kőépitőszekreny kérendő és minden egyéb szekreny Horgony gyarjegy nélkul, mint nem valódi, kemenyen visszautasitandó; a ki ezt elmulasztja, könnyen kaphat kevesebb értékü utánzatot. A valódi Horgony-Kőépitőszekrenyek 35 kr., 70 kr., 80 kr., 5 frt. es magasabb áron

a finomabb játekszertárletekben keszletben vannak.

Uj! A Richter-féle Turelmi játékok: Columbus tojása, Villamharito, Haragtörő, Gondüzö. Pythagoras stb. Az uj füzetek, kettős játékok fekete erdekes feladatait is tartalmaszak. Egy játék ára 35 kr. Csak a „Horgonnyal" ellatott játek valódi!

Richter F. Ad. és társa.

Első osztr. magyar cs. és kir szabadalm. kőépitőszekreny gyár.

Wien, I. Nibelungengasse 4. Rudolstadt, Nürnberg, Olten, Rotterdam, London E.C., New-York.

Még csak néhány napig.

Huzás már december hó 28-án.

Magyar állami jótékony-sorsjegyek

Főnyeremény 60.000 frt.

Az összes nyeremények 160.000 frtra rugnak.

Egy sorsjegy ára 2 forint.

Sorsjegyek kaphatók: a lottó-igazgatóságnál Budapesten (Pest fővámház félemelet), hová a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lotto-, só- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur"-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorsjegyáruló közegnél.

Budapesten, 1893. augusztus hó 1-én.

M. kir. lotto-igazgatóság.

A COGNAC-IPAR Részvény-Társaság BUDAPESTI CZÉG KORONA-COGNAC

ja az **élelmiszerek egészségügyi szempontból** való **nemzetközi kiállitásán** a **biráló bizottságtól különös megemlitéssel** a

nagy diszoklevelet

kapta; oly kitüntetés, melyet kivüle csak még egy francia ház mutathat fel.

Kapható Kőszegen:
WAISBECKER EDE-nél.

Előfizetési felhivás

A

„Képes Családi Lapok"

szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap 1894. év folyamára.

Megjelen minden vasárnap, diszes kiállitásban, tetszetős boritékkal.

A *„Képes Családi Lapok"* a legelterjedtebb, legdiszesebb s legolcsóbb ***képes hetilap***, a mely szivet és lelket nemesitő, hasznos és ismeretterjesztő olvasmányokat nyujt a magyar müvelt olvasóközönségnek.

A *„Képes Családi Lapok"* a legmagasabb irodalmi nivóu álló lap, mely körül nemzeti irodalmunknak első rangu irói és irónői tömörülnek; igy az 1894. évi első szám következő iróktól hoz közleményeket: JÓKAI MÓR: „Hogy is volt ez a dolog?" (Beszély), BENICZKY BAJZA LENKE: „A sors koczkája" (Regény), TÖLGYESI MIHÁLY: „A gyémánt gyűrű" (Humoreszk), P. CSORBA ÁKOS: „A Bosporus partján" (Rajz), STILLER tanár: „A fűzőről" (Orvosi czikk) stb. stb. Költeményeket irtak e számba: KOMÓCSY JÓZSEF, VARSÁNYI GYULA, FELEKI SÁNDOR dr. A regény mellékletet LAUKA GUSZTÁV irta, czime: „Pásztortűz és lidérczfény". — A képek az uj év alkalmából valók, s igen találó rajzok. A mi különös érdeket kölcsönöz e számnak az, hogy az abban megjelent közlemények iróinak arczképeit, s sajátkezű aláirásait is veszi az olvasó.

A *„Képes Családi Lapok"* évenkint, a szövegbe nyomott több regényt ad, elsőrangu irók tollából.

A *„Képes Családi Lapok"* két hetenkint megjelenő melléklapja, a *„Hölgyek Lapja"* háztartási és divatrészszel ellátva, teljesen nélkülözhetővé tesz minden más divatlap tartását.

A *„Képes Családi Lapok"* a lentebb emlitett szöveg között megjelenő regényeken kivül évenkint, több önálló, eredeti, beköthető regényt ad jutalmul előfizetőinek.

S mindezen előnyök daczára, a *„Képes Családi Lapok"*-nak a *„Hölgyek Lapja"* czimü divatlappal és ***Regénymelléklettel*** együtt, előfizetési ára ***egész évre*** csak ***6 forint, félévre 3 forint, negyedévre 1 frt 50 kr.*** Az előfizetési pénzek a lap kiadóhivatalához: ***Budapest, Nagykorona-utcza 20. szám*** küldendők, amely kivánatra mutatványszámokat dijtalanul küld bárkinek, ha az irám levelezőlapon megkeresteti k.

Aki az egész évre szóló 6 forintnyi előfizetesi összeget 80 kr. csomagolási és postaszallitasi dijjal egész évre beküld, annak 4 regényt. — aki félévi 3 frt előfizetesi összeget és 40 kr. csomagolási és postaszállitasi dijat küld be, annak 2 regényt, s aki 1 frt 50 kr. negyedevi előfizetesi dijat a 20 kr. csomagolási és postadijat egyszerre küld be, egy eredeti regényt küld ajanlva es dijmentesen jutalmul a kiadóhivatal.

A „Képes Családi Lapok"
kiadóhivatala
Budapest, V., Nagykorona-utcza 20.

Tea, rum, cognac, kávé.

Minden egyes czikkeink jósága és valódiságáért teljes jótállást vállalunk.

Kováes és Mezey

tea- és rumnagykereskedők

ajánlják a saját londoni és fiumei ügynökségeik által direct importált elsőrendü és válogatott
chinai és orosz
karaván tea-nemeket,
szintugy a
hamisitatlan jamaika-rumot,
utolérhetetlen minőségü
braziliai rumot.
Franczia és belföldi
COGNAC
csakis a legkiválóbb czégektől.
KÁVÉ
válogatott minőségekben 4 ¾ kilós postacsomagokban bárhova dijmentesen

Kimerito árjegyzék kivánatra dijmentesen.

BUDAPESTEN:
Főüzlet és iroda: Dorottya-utcza 13. sz.
Fiók-üzlet: Kerepesi-ut 6. sz. ezelőtt Bieber A.
Dreher Antal kőbányai sörfőzdéje palaczksöreinek főelárusitói.

Figyelmeztetés.

A n. é. közönséget a saját érdekében figyelmeztetjük, hogy bevásárlásainál mindig csak elsőrangu megbizható czégekhez forduljon és magát hangzatos és olcsó árakkal csábitó hirdetések által tévutra ne vezettesse.

Meg nem felelő minőségek visszavétetnek. — Viszonteladóknak külön árjegyzék.

Vidéki rendelmenyek pontosan postan vagy vasuton kivanat szerint küldetnek.

Téli cura. Tavaszi cura.

WILHELM
antiarthritikus és antirheumatikus
Vértisztitó-theája
világkiállitásokon
első aranyérmekkel kitüntetve.

A szervezet legfontosabb része a vér ez minthogy minden törekvésünk oda összpontosul, egészséges testünkben egészséges lélekkel biral, ehhez az alapfeltétel: az embernek egészséges vert szerezni.

Aki abban a szerencsés helyzetben van, hogy teljes egészségnek örvend, az bizonyára nem szorul semmi orvosságra, de még e természettől ilyen módon megáldottnak is ajánlható, hogy forditson különös ügyelmet az élet legfontosabb alkotó elemére, a vérre.

Még legyen szabad arra utalnunk, hogy a vér egy olyan folyadék, mely a zárt csö-systemában folyik a testen keresztül, ezenkőnben az egyes testrészeknek a tapláló anyagot szolgáltatja, és az anyagcsere folytan hasznavehetetlenné vált, szervi anyagokat felveszi és vezeti azokat kiválasztás czéljából a különböző szervekbe. *A vér képezi tehát az összes táplálkozás középpontját.*

A természetes táplálkozás mindig ajánlható. Sok embert természetnél azonban nem elégséges, ügyszólván mindig szigoruan szabály szerint élni a hogy sem az evésben, sem az ivásban túlzásba ne essék. A legnagyobb szabályszerüség daczára is zavarások lépnek előtérbe, melyek a jó izlest megrontják és ezeknek hatása leginkább á vérkészitésben nyilvánul. A legtöbb embernek még csak sejtelme sincsen szenvedési okáról és maga az orvos sem találja el mindig a helyes diagnózist. A beteg ember természetesen szeretne egészséges lenni, de, hogy az egészséges ember egészséges is maradjon, arra nagyon kevesen gondolnak.

Miután fönnebb behizonyitottuk, hogy a vér a középpontja a táplálkozásnak, nemcsak a beteg, hanem az egészséges embernek is oda kell törekednie, hogy vérét tisztán tartsa. Mindenesetre ehhez az egészséges táplalek a fokellék, de ezzel meg nincsen minden megtéve; meg a legerősebb es legegészségesebb embernek is szüksége van segédeszközökre, hogy megakadályozza oda nem tartozó anyagoknak a vérbe jutását, vagy hogy azokat onnen kiküszöbölhesse. Ilyen szer az emberiség javára már 50 év óta létezik e ez „Wilhelm antiarthritikus es antirheumatikus vértisztitó theája", melyet kizárólag WILHELM FERENC Neunkircheni (Alsó-Ausztria) gyógyszertárosa készit.

Aki veret rendes állapotban fenn akarja tartani, nevezetesen azok, kik *kösvényre* vagy *rheumatikus bántalmakra* hajlandók, azok időközonkent óvszerül ezt használják. Szenvedőknek ez a vértisztitó-thea, mely a legbalsamosabb és legillatosabb növényekbol keszül, valosággal nélkülozhetlen szer. A jelenkor legnevezetesebb doktorai és tanárai: *Oppolzer, Frenzl, Müller tanárok, dr. Werner Todor,* a berlini chemiai laboratorium igazgatója, *dr. Janell, Groren, Hess* es mások elismerik, hogy ez a thea *minden vérbetegségnél,* tehát kösvénnel és rheuma-bántalmaknál ellen is, *emesztési zavaroknál, szorulásnál, vertolulásnál, májbántalmaknál, scrophulánál, fehér folyásnál, vagy aranyérbántalmaknál csodálatos hatásszal bir.* De *kiütéseknél* is, melyek legnagyobb reszt a romlott vernek következményei, valamint a makacs *szemörnél* és *chronikus daganatoknál* is ez a thea *alapos tisztitó-hatásunak bizonyult.* Miután pedig az idegrendszer szintén összefüggésben van a vérrel, ez az *általános gyengeszer hypochondria hysteria, keresz szlep- és kedélyizgalmaknál* is hámalatos eredményeket ért el. Majd azt lehetne mondani, hogy alacsen emberi bánalom, mely ellen ezt a theát sikerrel alkalmazni ne lehetne.

Azért minden egészségesnek és betegnek egyaránt ajánlhatjuk, hogy WILHELM antiarthritikus és antirheumatikus vértisztitó-theájának egy háztartásban sem szabad hiányoznia.

Ára csomagonként 1 frt o. é.

Kapható a készitőnél: WILHELM FERENC neunkircheni gyógyszertárosnál Alsó-Ausztriában, valamint az osztrák-magyar-monarchia minden gyógyszertárában, csak vigyázzon a m. t. közönség, hogy mindig tisztán
„Wilhelm antiarthritikus és antirheumatikus vértisztitó-theáját" kérje.

Nyári cura. Őszi cura.

Minden háztartásra nézve nélkülözhetetlen a

KATHREINER-féle KNEIPP MALÁTA KÁVÉ

babkávés ízű. A Kathreiner-féle Kneipp maláta-kávé azt az eddig el nem ért előnyt nyujtja, hogy lemondhatunk a vegyitetlen vagy szurrogatokkal vegyitett babkávé általános élvezetétől és készithetünk helyette **jobb izü**, amellett **egészségesebb** s **táplálóbb** kávét. — **Igen jó** babkávéval vegyitve. **Nagyon ajánlható** asszonyoknak, gyermekek- és betegeknek.

Utánzásokat óvatosan kerülni kell.

½ kiló ára 52 kr. — Mindenütt kapható.

Csak fehér csomagokban, melyeken KNEIPP plébános ur arczképe mint védjegy van, valódi.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Kőszegen.